VÝVOJ NARATIVNÍ KOMPETENCE U DĚTÍ – POZNATKY Z LONGITUDINÁLNÍHO VÝZKUMU

Jan Krása

Klíčová slova: narativní kompetence, makrostruktura, mikrostruktura, příběh

Cílem příspěvku je informovat o předběžných výsledcích longitudinálního výzkumu narativní kompetence.

Vývoj narativní kompetence, čili schopnosti porozumět informacím ve formě příběhu a schopnost dávat informacím strukturu příběhu, představuje vývoj komplexu různých kognitivních modulů: modul syntagmaticky členit narativní prostor (k tomu mu složí různé typy spojení: adiční, temporální či kauzativní), modul koheze (bezchybné užití anafor) a modul narativní koherence (schopnost vystavět zápletku). Činnost jednotlivých kognitivních modulů lze empiricky sledovat.

Cílem výzkumu je porozumět vývoji narativní kompetence a vývoji jejich jednotlivých komponent.

Metoda sběru dat je na pomezí experimentu a rozhovoru. Děti byly vyzvány, aby vyprávěly pohádku O Červené karkulce. Dále si vyslechly nově vytvořený pohádkový příběh a měly jej bezprostředně převyprávět (Curenton, 2011). Data byla sbírána longitudinálně (resp. mikrogeneticky) vždy po dvou měsících. U přepsaných příběhů byla analyzována jak mikrostruktura (Berman, 2001), tak makrostruktura (Mandler, 1984).

Výsledky byly statisticky porovnány. Výzkumu se zúčastnilo 20 respondentů ve věku mezi 5 a 7 lety. Vzájemné srovnání jednotlivých proměnných ukazuje na narativní kohezi jako na významný indikátor vývoje narativní kompetence.

Bibliografie

Curenton, S. M. (2011). Understanding the landscapes of stories: the association between preschooler's narrative comprehension and production skills and cognitive abilities. *Early child development and care*, 181(6), 791-808.

Mandler, J. M. (1984). *Scripts, stories, and scenes: Aspects of schema theory.* Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

McCabe, A., & Peterson, C. (1991*). Developing narrative structure*. Hillsdale, NJ: L. Erlbaum Associates.